

Брюксел, 20 февруари 2026 г.
(OR. en)

6184/26

SOC 70
EMPL 28
EDUC 43
JEUN 25
ECOFIN 177

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Преглед на Комитета по заетостта на прилагането на гаранцията за младежта: основни послания - <i>Одобряване</i>

Приложено се изпращат на делегациите представените от Комитета по заетостта основни послания, съдържащи се в извършения от него преглед на прилагането на гаранцията за младежта, с оглед на одобряването им на заседанието на Съвета (EPSCO) на 9 март 2026 г.

Заклученията по държави в извършения от Комитета по заетостта преглед на прилагането на гаранцията за младежта са изложени в документ 6184/26 ADD 1.

**Преглед от Комитета по заетостта на прилагането на
препоръката на Съвета от 2020 г. „Мост към работни места — укрепване на
гаранцията за младежта“.**

Основни послания за заседанието на Съвета

1. Въведение

Комитетът по заетостта е натоварен със задачата да наблюдава напредъка, постигнат в прилагането на препоръката на Съвета „Мост към работни места — укрепване на гаранцията за младежта“.¹ През 2021 г. Комитетът разгледа специално непропорционалното въздействие на кризата с COVID-19 върху младите хора, както и стъпките, предприети във всички държави членки за по-систематичен и съгласуван подход за справяне с младежката безработица и неактивност въпреки пандемията. През 2023 г. Комитетът отбеляза повишаване на ефективността на програмите за активизиране, като делът на младите хора, напуснали своевременно и успешно схемите за гаранция за младежта, се е подобрил в сравнение с предходните години.

През 2025 г. основен фокус на многостранният преглед беше идентифицирането на структурните и институционалните предизвикателства, които възпрепятстват устойчивата интеграция на пазара на труда на младите хора, незаети с работа, учене или обучение (NEET). Прегледът показва, че когато става въпрос за справяне с предизвикателствата както на безработните, така и на неактивните NEET, няколко държави членки все още се съсредоточават предимно върху традиционното активизиране и подкрепа на пазара на труда, предоставяна главно от публичните служби по заетостта (ПСЗ). Въпреки че пречки като отговорностите по полагане на грижи, финансовата достъпност на жилищата, липсата на достъп до транспорт на достъпни цени, заболяванията и уврежданията се признават за валидни и важни обяснения за неактивността на NEET, предприемат се недостатъчно мерки за преодоляването им.

¹ През 2016 г., 2018 г. и 2019 г. Съветът (EPSCO) одобри набор от основни послания, предоставени от Комитета по заетостта въз основа на извършеното от него наблюдение на *Препоръката на Съвета от 2013 г. за създаване на гаранция за младежта*. В посланията беше подчертано значението на превенцията, намесата на ранен етап, стабилните партньорства между държавите членки, както и ключовата роля на публичните служби по заетостта. От 2021 г. насам продължава наблюдението в рамките на Комитета по заетостта на прилагането на *Препоръката на Съвета от 2020 г. „Мост към работни места — укрепване на гаранцията за младежта“*.

2. Постигнат напредък

Всички държави членки постигнаха напредък в прилагането на засилената гаранция за младежта, по-специално тези, в които продължават да съществуват големи пропуски, въпреки че напредъкът е на различни етапи в отделните държави и региони и се влияе и от по-широките макроикономически тенденции. Въздействието на демографските тенденции е видимо: тъй като има спад в броя на по-младите, броят на NEET също намалява. В същото време нарастващият дял на неактивните NEET (в сравнение с безработните NEET) сред потенциалните бенефициери и все още слабото покритие на схемите по гаранцията за младежта в някои случаи показват значителен неизползван потенциал за активизиране. Действително, въпреки че най-добре представящите се NEET постигат положителни резултати от националните схеми, много неактивни млади хора все още не участват в тези програми, което предполага потенциална необходимост от реструктуриране на тези схеми.

В отговор на тези тенденции по време на прегледа държавите членки докладваха за многобройни реформи, отразяващи продължаващите усилия и непрекъснатия ангажимент за пълно прилагане на гаранцията за младежта. По-специално те включваха действия за укрепване на ПСЗ, професионалното образование и обучение (ПОО) и съответствието между търсените и предлаганите умения, както и за премахване на оставащите пречки пред заетостта. Въпреки повсеместния ангажимент в прегледа бяха посочени пропуски в стратегическото планиране, по-специално ограниченото използване на ясно определени цели, задачи и систематични оценки на въздействието както на проектно, така и на програмно равнище. Поради това предприемането на действия по липсата на всеобхватен стратегически модел и оценките на въздействието на национално равнище е от ключово значение за ефективната подкрепа на всички целеви NEET групи.

Продължават да съществуват значителни разлики в равнищата на покритие между държавите членки, като всички работят за подобряване на информационната дейност и осведомеността. Ангажирането на неактивни NEET — особено на тези, които не са регистрирани в нито една система — остава трайно предизвикателство. Продължаващото преминаване от безработица към неактивност сред тази целева група прави все по-трудно достигането до тези млади хора, особено в отдалечените или селските райони. В някои държави членки се запазват значителните различия между половете и продължава да е необходимо да се обръща специално внимание на групи като младите роми, мигрантите, младите жени, младите хора в селските райони, хората с увреждания и младите хора със здравословни проблеми, особено свързаните с психичното здраве. Като цяло в прегледите се подчертава предизвикателството да се съчетаят информационните дейности с предоставянето на интегрирани услуги: въпреки че интегрираните на местно равнище подходи могат да предоставят персонализирани услуги и да насърчават сътрудничеството между институциите, заинтересованите страни и доставчиците на услуги, е необходима централизирана координация, за да се гарантира, че всички региони са обхванати и че услугите се предоставят последователно.

Картографирането на NEET и наличните услуги са се подобрили в повечето държави членки, като много от тях отчитат добри източници и инструменти.

Предизвикателството обаче касае правилата за защита на данните, с оглед постигането на ефективно сътрудничество и обмен на лични данни между институциите или службите, което подчертава сложния компромис между информационните дейности и неприкосновеността на личния живот. Делегатите подчертаха значението на междусекторните подходи и предоставянето на интегрирани на местно равнище услуги, балансиращи съобразени с нуждите висококачествени местни услуги с централна координация, за да се гарантира справедлив достъп между регионите. Местните партньорства, макар също да представляват предизвикателства от координационен характер, могат да насърчават иновативни решения, като ангажират множество обществени участници.

3. Оставащи предизвикателства

Институционалните предизвикателства, които възпрепятстват ефективното изпълнение на схемите за гаранция за младежта, са общи за повечето държави членки. Те включват несъответствия между търсените и предлаганите умения, включително недостатъчно привеждане на образованието и обучението в съответствие с изискванията на пазара на труда; здравословни проблеми, особено свързани с психичното здраве, които създават значителни пречки за много NEET; ограничена инфраструктурна подкрепа, като например наличието на услуги за грижи за деца и обществен транспорт; както и продължаващи социално-икономически предизвикателства, включително финансовата достъпност на жилищата.

В допълнение към тези институционални пречки младите хора продължават да се сблъскват със структурни и лични препятствия, които засягат достъпа им до схемите за гаранция за младежта. Те включват ниски нива на квалификация, изискващи преквалификация или повишаване на квалификацията; факта, че пазарите на труда все още не са в състояние да отговорят на очакванията на по-добре квалифицираните млади хора; отрицателно отношение на повечето работодатели към младите хора; както и неравностойно социално-икономическо положение, като например млади майки, роми, мигранти или младежи с увреждания.

За преодоляването на тези пречки държавите членки са приложили много превантивни мерки, включително засилено сътрудничество с училищата, по-добро предоставяне на информация и целенасочени информационни дейности. В този контекст гаранцията за младежта продължава да бъде ключов инструмент на политиката за това младите хора да овладеят основни умения, включително базови и социални умения. Някои държави членки разчитат в голяма степен на финансиране от ЕС, включително Европейския социален фонд плюс (ЕСФ +), поради което интегрирането на ефективни услуги в националните бюджети е от съществено значение за гарантиране на дългосрочна устойчивост.

4. Заключение

Като цяло в прегледа се подчертава, че въпреки повсеместния ангажимент са необходими допълнителни усилия за засилване на координацията между участниците в екосистемата на гаранцията за младежта. Това включва подобряване на обмена на данни, интегриране на услугите в различните сектори, преодоляване на продължаващите структурни и лични пречки и гарантиране на дългосрочна финансова устойчивост. Обещаващите практики, установени по време на прегледа, които биха могли да бъдат разширени във всички държави членки, включват иновативни местни партньорства, използване на цифрови инструменти като изкуствен интелект, помощи за мобилност в подкрепа на обучението и целенасочена подкрепа за уязвимите групи. Делегатите подчертаха, че е важно да се предоставя още по-целенасочена и персонализирана подкрепа на младите хора, наред с по-систематично стратегическо планиране и оценки на въздействието за измерване на ефективността на схемите за гаранция за младежта.
